

LEEUWARDER COURANT.



ZONDAG, den 26 December 1813.

Heden morgen, ten elf uren, zal er, aan het Bureau van dit Dagblad een
EXTRA COURANT worden nitgegeven.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN

VEREENIGDE NEDERLANDEN.

LEEUWARDEN, den 25 December.

De commissaris-generaal voor het departement van oorlog noodigt bij deze alle officieren, zonder onderscheid, bij het leger van den staat gediend hebbende, het zij dezelve met de revolutie van den jare 1795 hunne demissie of pensioen hebben bekomen, het zij zij alstoen in hollandschen dienst zijn gebleven, of in dienst en bezoldiging van eenige vreemde mogendheid zijn overgegaan, het zij de zoodaniën, welke, ook in opgevolgde jaren, bij een der hollandsche gouvernemen-ten, of nu laatstelijk, onder de regering van den franschen Keizer, hunne demissie, pensioen, retraite of halve retraite, hebben geobtimeerd, het zij eindelijk dezulken, welke tot op het oogenblik; dat Nederland deszelfs aanwezen weder heeft hernomen, voortdurend hebben gediend, en alstoe den franschen dienst mogten hebben gequiteerd, om, ten allerspoedigste, voor zoo verre zulks door hen nog niet mogt zijn geschied, aan het departement van oorlog intē zenden eenen naauwkeurigen staat van dienst, houdende accurate opgave van de voor- en toe-namen van ieder hunner, met aanwijzing van de plaats hunnergeboorte, van hunnen tegenwoordigen ouderdom en woonplaats, en de onderscheidene graden, in welke zij hebbengediend; voorts met vermelding van den tijd van dienst in elken graad, en de veldtogten, welke zij mogten hebben gemaakt; mitsgaders met indicatie van het montant van pensioen de retraite of halve retrāite, welke hen mogt zijn toegelegd, den tijd, waarop zij die hebben bekomen, en eindelijk met informatie, in hoe verre zij alnog geschikt en genegen zouden zijn, den lande weder te dienen.

Verwachtende de commissaris-generaal voornoemd, dat alle de heeren officieren, hoe ook genaamd, ofschoon zij ook nog onder eenige andere classificatien zouden kunnen vallen, dan die, welke hier voren zijn opgegeven, dadelijk aan hem commissaris-generaal alle de voorschrevene inlichtingen op hun sujet, in geschrifte, zullen doen toekomen, zonder nsgtans door eene personele overkomst naar herwaarts zich in noodelooze kosten in te wikkelen, ten einde hem commissaris-generaal in staat te stellen, van dezelve, voor den dienst van den lande, zoodanig nuttig gebruik te maken, als in de tegenwoordige omstandigheden, naar gelang van ieders geschiktheid tot het een of ander bijzonder vak, taadzaam zal worden geoordeeld.

's Gravenhage, den 14den december 1813.

De commissaris-generaal bij het departement voorn.,
B. A. BENTINCK TOT BUCKHORST.

Een ieder wordt gewaarschuid, de hier onder gespecificeerde bons van het syndikaat niet in betaling te ontvangen, te koopen, of te beleenen, als zullende daarvan geene renten, hoe ook genaamd, bij het syndikaat worden betaald, noch ook eenige aflossing geschieden, gelijk dezelve ook in geenerlei betaling ten behoeve van het syndikaat zullen vermogen gegeven of aangenomen te worden:

DERDE SERIE.

N ^o . 25751 à 25800 stuks 50	N ^o . 30901 à 30950 stuks 50
N ^o . 25851 à 26000 — 150	N ^o . 31101 à 31150 — 50
N ^o . 26051 à 26100 — 50	N ^o . 31201 à 31300 — 100
N ^o . 26201 à 26300 — 100	N ^o . 31351 à 31400 — 50
N ^o . 26351 à 26450 — 100	N ^o . 31601 à 31650 — 50
N ^o . 26551 à 26650 — 100	N ^o . 31751 à 31800 — 50
N ^o . 26801 à 26900 — 100	N ^o . 32051 à 32100 — 50
N ^o . 26951 à 27050 — 100	N ^o . 32151 à 32200 — 50
N ^o . 27201 à 27250 — 50	N ^o . 32351 à 32400 — 50
N ^o . 27501 à 27600 — 100	N ^o . 32501 à 32550 — 50
N ^o . 27901 à 28000 — 100	N ^o . 32601 à 32700 — 100
N ^o . 28051 à 28100 — 50	N ^o . 32751 à 32850 — 100
N ^o . 28301 à 28350 — 50	N ^o . 33051 à 33100 — 50
N ^o . 28401 à 28450 — 50	N ^o . 33151 à 33200 — 50
N ^o . 28601 à 28750 — 150	N ^o . 33301 à 33350 — 50
N ^o . 28851 à 28900 — 50	N ^o . 33401 à 33600 — 200
N ^o . 28951 à 29000 — 50	N ^o . 33701 à 33800 — 100
N ^o . 29151 à 29250 — 100	N ^o . 33951 à 34150 — 200
N ^o . 29401 à 29550 — 150	N ^o . 34201 à 34350 — 150
N ^o . 29601 à 29650 — 50	N ^o . 34551 à 34600 — 50
N ^o . 29701 à 29750 — 50	N ^o . 34801 à 35000 — 200
N ^o . 29801 à 29850 — 50	N ^o . 35051 à 35150 — 100
N ^o . 29951 à 30150 — 200	N ^o . 35301 à 35350 — 50
N ^o . 30201 à 30250 — 50	N ^o . 35601 à 35650 — 50
N ^o . 30501 à 30550 — 50	N ^o . 35751 à 35900 — 150
N ^o . 30751 à 30850 — 100	N ^o . 35951 à 36000 — 50

stuks 4400

VIERDE SERIE.

N^o. 36001 à N^o. 40,000..... stuks 4000

ZESDE SERIE.

N^o. 62201 à N^o. 63,000..... stuks 800

CENTRALE DIRECTIE DER CENTRALE KAS.

De directeur-generaal der centrale kas, als belast met de exēcutie van het besluit van Z. K. H. den Heere PRINSE VAN ORANJE EN NASSAU, Souverein-Vorst der Vereenigde-Nederlanden, vervat in de publicatie van den 18den dezer maand, brengt bij deze ter kennis van het publiek, dat door hem, ten gevolge van art. 1 van gemeld besluit, tot de aanneming der fournissementen, als voorschot op de ordinaire en extra-ordinaire lasten van 1814, zijn gedesigneerd de navol-

gende ontvangers-generaal en ontvangers-particulier, als:

Bij den ontv. partic.	<i>Arntzenius</i> ,	te Haarlem.
— — — — —	<i>Daeij</i> ,	te Alkmaar.
— — — — —	<i>Langewagen</i> ,	te Hoorn.
— — — — —	<i>Gordon</i> ,	te Utrecht.
— — — — —	<i>van Stoetwegen</i> ,	te Amersfoort.
— — — — — gener.	<i>Dreux</i> ,	in 's Gravenh.
— — — — — partic.	<i>de Weerdt</i> ,	te Rotterdam.
— — — — —	<i>van der Werff</i>	
— — — — —	<i>van Zuidland</i> ,	te Dordrecht.
— — — — —	<i>van Noordt</i> ,	te Leide.
— — — — —	<i>Rumph</i> ,	te Brielle.
— — — — — gener.	<i>van Haersolte</i> , ..	te Arnhem.
— — — — — partic.	<i>Wildrik</i> ,	te Zutphen
— — — — —	<i>van Riemsdijk</i> , ..	te Tiel.
— — — — — gener.	<i>van Marle</i> ,	te Zwolle.
— — — — — partic.	<i>van Doorninck</i> , ..	te Almelo.
— — — — — gener.	<i>Teitsma</i> ,	te Leeuwarden.
— — — — — partic.	<i>Tibma</i> ,	te Sneek.
— — — — —	<i>Witteveen</i> ,	te Heerenveen.
— — — — — gener.	<i>van Hasselt</i> ,	te Groningen.
— — — — — partic.	<i>van Alberda</i> ,	te Winschoten.
— — — — —	<i>Lewe</i> ,	te Appingadam.
— — — — —	<i>Hofstede</i> ,	te Assen.

En wijders, dat, zoo bij de centrale-kas te Amsterdam zelve, als bij de hierboven gedesigneerde ontvangers-generaal en ontvangers-particulier, te verkrijgen zullen zijn de intekenings-bijjetten, waarvan men zich, ten gevolge van art. 5 der meergemelde publicatie, zal behooren te bedienen.

Amsterdam, den 20sten december 1813.

De adjunt-directeur-generaal der centrale kas,
C. C. SIX VAN OTERLEEK.

De inspecteur-generaal over het muntwezen, in ervaring gekomen zijnde, dat eenige makelaars, directeurs van publieke verkooping, en zelfs koop- en werklieden in gouden en zilveren werken, in het verkeerd denkbeeld zijn, als of, hangende de maatregelen, door Z. K. H. den Souvereinen Vorst der Nederlanden te nemen, opzigtens het regt van waarborg door hen, werken, onvoorzien van de laatstelijk in vigeur geweest zijnde lands-stempels, en alzoo onbelast, vermogen te worden ten toon gespreid of verkocht.

Verwittigt, op daartoe bij hem bekomen specialen last en autorisatie van den heer commissaris-generaal tot de zaken der finantien van de Vereenigde-Nederlanden, de onderscheidene contribuabelen van de voormalige bureaux-de-garantie in de verschillende arrondissementen, dat door hen, onder welk voorwendsel ook, geenerlei oude noch nieuw gemaakte gouden of zilveren werken, juweliers-werken als anderzins vermogen te worden ten toon gespreid, verkocht noch op eenigerhande wijze in omloop gebragt, welke niet met den laatstelijk in werking geweest zijnden stempel zijn voorzien, en waarvan de verschuldigde belasting niet is betaald.

Zijnde de respectieve fungerende hoofd-controllen te Amsterdam, Utrecht, Rotterdam en te 's Gravenhage, zoo mede de aanwezende ambtenaren bij de overige bureaux van waarborg, wel stiptelijk gelast en aangeschreven, om, door alle gepaste middelen, den voorschreven ongeoorloofden handel voor te komen en tegen te gaan.

De inspecteur-generaal vertrouwt, dat, na deze inlichtingen, alle de contribuabelen zich, in afwachting der decisien van Z. K. H., zullen beijveren, om aan

hunne verplichtingen ten deze te voldoen, en alzoo zich zullen wachten voor de nadeelige gevolgen, welke daaruit, in een tegengesteld geval, voor den handel en hunne personele belangen zouden moeten voortspuiten.

Amsterdam, den 18den december 1813.

De inspecteur-generaal over het muntwezen voorn.,
W. H. A. POELMAN.

WOLVEGA, den 20 December.

Commissarissen dezer gemeente, tot het aannemen van vrijwilligers en het ontvangen van vrijwillige giften, werden heden op het aangenaamste verrast door de verschijning van een gezelschap jonge dochters, welke, zoo voor haar zelve, als uit naam van eenige waardige vrouwen van dit dorp, eene milde gifte kwamen aanbieden voor de offerkist, terwijl door eene uit haar midden de commissie werd aangesproken met het navolgend vers:

Voor Vorst en Vaderland
door ijver aangedreven,
Schaart hier een' kleine rei
van Meisjes zich bij een,
Om dit gezameld geld
in de offerkist te geven,
Tot redding van het Land,
tot hulp van 't Algemeen.
't Geringe dezer gift
kan schaars tot voordeel strekken,
't Getal der Vrouwen is
hier nauwelijks noemens waard:
Hoe klein is onze kring!
Dan, andren op te wekken,
Is 't edel doelwit,
daar ons vrolijk oog op staart.
Volg, Vriesche Meisjes, volg,
nooit kan het u berouwen;
Ons Vaders, Broeders, gaan
ten strijd voor 't Vaderland;
Zij wagen 't leven voor
onze eer, voor hunne Vrouwen;
Schraag met ons hunnen moed,
door uwen onderstand.

Dit voorbeeld van belangeloozen ijver voor het algemeen belang, verdient alomme navolging. Hoe veel, hoe onbedenklijk veel is het vaderland in vorige tijden niet verschuldigd aan de verdiensten der vrouwen. Ook het tegenwoordig geslacht zal toonen, niet ontwaard te zijn van de deugd harer voorouderen. Indedaad, zouden onze vrouwen en dochteren, zoo gevoelig voor de eer, onverschillig kunnen zijn voor den euvelmoed, dien de losbandige soldaat, bij het ijsselijk tooneel te Woerden, zich ook tegen haar geslacht veroorloofde, en moet eene heldhaftige jongelingschap, door edelen moed ontvlamd, zich niet genoopt voelen, haar geschonden eer te wreken, en den vaderlandschen bodem van dit dwingelands-rot te zuiveren. Beminnelijke sekse, wij zullen ons in u niet bedrogen vinden, ook van uwe deugd, van uwen trouw verwacht het vaderland deszelfs eindelijkte verlossing.

ARNHEM, den 18 December.

Men verneemt, dat thans bij den heere kommandant grave van *Wylich* en *Lottum* officieel berigt ontvangen is, dat de stad Z.-Bommel door de troepen van Z. M. den Koning van Pruisen is bezet, en dat Z. I.,

de heer-generaal luitenant *von Bulow* aldaar zijn hoofdkwartier heeft gevestigd; voorts, dat insgelijks het fort St. Andries, in de magt der Pruisen is. Na het innemen van dit fort hebben de troepen al te vurig den vijand vervolgd, hetwelk veroorzaakt heeft, dat dezelve bij die gelegenheid, eenige dooden en vermisten hebben bekomen; echter heeft zulks geen nadeelig gevolg gehad; het fort is in onze magt gebleven, en alles in de vorige gesteldheid.

— Volgens nadere berigten, heden avond van Z.-Bommel alhier ontvangen, bevindt zich de Prins van Oranje bij den heer generaal *von Bulow*, binnen die stad; er moet aldaar een korps van 20,000 man de rivier de Waal passeren, waarvan reeds een groot gedeelte aangekomen is. Ook verwacht men binnen weinige dagen, tusschen de steden Arnhem en Emmerik, een korps geallieerde troepen van 40,000 man.

— Onder de minst dubbelzinnige blijken van het belang in de heugelijke inneming van dit departement, door de legers van onze hooge bondgenooten, bij de ingezetenen aan den dag gelegd, kan men bijzonder vermelden de algemeene zucht, om zoo veel doenlijk het lot te verzachten der dappere Pruisen, die bij de bestorming van Arnhem en het vervolgen van den vluchtenden vijand eervolle wonden bekwamen. Het gebrek aan genoegzame lokalen heeft niet gehinderd, allezins geschiktere voor de ontvangst van ruim drie-honderd gebleesden daar te stellen. Arnhem's genees- en heilkundigen, krachtdadig bijgestaan door die uit andere gemeenten, zijn onvermoeid en met gewenscht gevolg aan de verpleging der gekwetsten werkzaam. In de buitengewone behoefte aan linnen en wat verder voorverbanden noodig is, heeft men reeds door eene aanmerkelijke hoeveelheid voorzien, en dagelijks wordt aan bestuurders van het hospitaal nog overgezonden. Gelijk in alle andere gevallen, zoo onderscheidt zich ook in dit Z. Exc. de heer lt.-admiraal *J. H. van Kingsbergen*, te Appeldoorn, door aan het hospitaal van Arnhem eene somme van *honderd-guldens* aan te bieden tot aankoop van linnen en andere noodwendigheden; en het is uit de menigvuldige blijken van deelneming af te leiden, dat ook die der meer afgelegen gemeenten tot het benoedigde linnen, als anderzins, zullen willen bijdragen, waartoe zij, mits deze, op het dringendste worden uitgenoodigd.

UTRECHT, den 19 December.

Gepasseerden vrijdag, zaterdag en heden morgen zijn weder een aantal deserteurs van onderscheiden wapenen alhier binnen gekomen, ook zijn verscheidene voor Gorinchem krijgsgevangene militairen, bestaande meest in pupillen, alhier binnen gebracht.

Zoo op het oogenblik dezes wordt weder een transport van twintig à dertig krijgsgevangenen binnen gebracht.

AMSTERDAM, den 20 December.

In een duitseh dagblad leest men de volgende berigten: Stade, hetwelk wegens den moerassigen grond, waarop het ligt, moeilijk te bemesteren was, had eene talrijke bezetting. De kommandant had de dijken, een enkele uitgezonderd, doen doorsteken. De hierdoor veroorzaakte overstroming deed Stade als midden in eene zee liggende voorkomen. De graaf *von Stroganoff* ondernam intusschen, hetzelfde aan te tasten. Onze troepen rukten onverschrokken, onder het heftig vuur der bezetting, over den eenigen nog overgebleven dijk, voorwaarts, tot zij aan eene brug kwamen, welke de vijand afgebroken had. Door hare dapperheid aangevuurd en vol begeerte, met storm aan te vallen, wierpen

zich op de vijand. De vijand is de grachten, de graaf *von Rastigial*, chef van het regiment *Saratow*, ende officier, die de belom kommandeerde, kwamen daar binnen. Desniettemin was het geheele gezag des generaa's noodig, om den soldaten het voortzetten van den aanval te beletten. De bezetting, welke een' nieuwen aanval vreesde, ruimde, gedurende den nacht, de stad, en scheepten zich naar Gluckstadt in, alwaar dezelve zich met de Denen vereenigde. De generaal *Stroganoff* rukte nog dienzelfden nacht te Stade binnen, en vond daar drie stukken geschut en vele zieken en gekwetsten. Ons verlies op dezen dag bedraagt 200 man, dat des vijands is zeer aanmerkelijk geweest.

De scheepvaart op de Wezer is weder vrij.

De luitenant-generaal graaf *van Woronzow*, die, sedert den 22sten, zijn hoofdkwartier te Binzen had, is op Haarburg gemarcheerd.

Van Manheim meldt men, van den 16den, het volgende: Dezer dagen zag men aan den Rijn een groot aantal vrouwen, die de geallieerde troepen om hulp smeekten, daar men hare mannen weggenomen en het dorp van vee en levensmiddelen geplunderd had. In eenige streekken werd de alarm-klok geluid, en in drie dorpen, bij Spiers, ondekte men brand.

— De fransche rijksmaarschalk graaf *Gouvion-Saint Cyr*, benevens zijn geheel leger-korps, officieren en gemeenen, de latere, van den veldmaarschalk prins *van Schwarzenberg* onderteekende kapitulatie, als nu aangenomen hebbende, zijn allen krijgsgevangen gemaakt, en zullen yervolgens voorloopig naar Boheme gevoerd worden. De bezetting kon niet wel naar Dresde terugkeeren, dewijl zij, dit geval niet vooruitziende, tegen de bevorens geslotene kapitulatie aan, een groot gedeelte hares voorraads van buskruit, vóór het binnentrekken der geallieerde troepen, in de Elbe geworpen, en een aantal stukken geschut vernageld, en zich dus zelve van hare verdedigings-middelen beroofd zouden hebben.

Souls zou zich naar den Rijn begeven, en het kommando aan de Noordelijke-Pyrenëen den maarschalk *Suchet* overgelaten hebben.

Om den toegang tot den pas van St. Jean-Prié-de-Port te verdedigen, hebben de Engelschen, onder bevel van den generaal *Stewart*, op de hoogte van de Roncevalles, verschansingen en blokhuisen aangelegd. Op deze ontzaggelijke hoogte is het garnizoen, hetwelk 1500 man sterk is, een uur hoeg van de beschaafde wereld afgescheiden, en alle levensmiddelen moeten aan hetzelfde toegezonden worden.

B U I T E N L A N D S C H E B E R I G T E N .

D U - I - T - S - C H - L - A - N - D .

DORSTEN, den 8 December.

Lubek is den 5den dezer bij kapitulatie overgegaan, en de prins van Eckmuhl met het overschot zijner magt thans in Hamburg opgesloten. De bij Volmerswerth, Ortenbach, Hamm en aan meer andere plaatsen, boven Dusseldorp, den Rijn overgetrokken geallieerden hebben, na Neus ingenomen en aldaar een aantal Franschen krijgsgevangen gemaakt te hebben, hunne voorposten tot voor Gulik uitgebreid. Tot nog toe schijnen zich echter aan den linker rijn-oever alleen nog maar ligte troepen van de geallieerden te bevinden; maar men verwacht, dat onverwijld grooter magt die rivier overtrekken zal.

G R O O T - B R I T T A N N I E .

LONDEN, den 13 December.

Z. K. H. heeft het behaagd, tot hoogstdezelfs bui-

LEEUWARDEN COURANT.



ZONDAG, den 26 December 1813.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN VEREENIGDE NEDERLANDEN.

LEEUWARDEN, den 25 December.

WILLEM, bij de gratie Gods, Prins van Oranje en Nassau, Souverein Vorst der Vereenigde-Nederlanden, enz., enz., enz.;

Aan alle degenen, die deze zullen zien of hooren lezen, salut!

Zoodra wij, bij besluit van den 17den dezer, de financiële schikkingen hadden vastgesteld, die bij onze proclamatie van den zesden december aangekondigd waren geweest, als in verband staande met de verdediging des lands, is de algemeene wapening het voorwerp onzer onverdeelde aandacht geworden. Trouwens, al ware het in den tegenwoordigen toestand van Europa, en de betrekkingen, in welken Nederland zich op eenmaal heplaatst ziet, mogelijk geweest, bij eene zaak van zoo veel aanbelang, onverschillig te blijven, de stem der natie zelve zoude ons den eenigen weg hebben aangewezen, die in dit beslissend tijdstip ingeslagen en getrouwelijk moet gevolgd worden. Immers hebben niet alleen de ingezetenen van den Briel en van zoo vele andere steden, hoewel niet of slechts ten halve gewapend, zonder te wachten op de aanaderende hulp der bondgenooten, den vijand aangevallen en verdreven en het oogeblik der bevrijding verhaast, niet alleen hebben, in den optrek der nog door de Franschen bezette plaatsen, landbewoners en stedelingen, met gelijken ijver, het geweer opgevat en zich zelve met de beveiliging hunner huisgezinnen en eigendommen belast; maar uit meest alle de gedeelten van ons vaderland is ons de dringendste bede toegekomen, dat, onverwijd, de bijzondere pogingen op een algemeen doel gerigt en alles omvattende maatregelen vastgesteld mogten worden, om het geheele Nederlandische volk die houding te doen aannemen, welke aan de zijde van belanglooze geallieerden en in tegenwoordigheid van een' onverzoenlijken vijand, eeniglijk aan hetzelfde voegt.

En daar wij, ons verlatende op het voorbeeld in naburige rijken gegeven, en op de eenparige denkwijze onzer kundigste raadslieden, voorgenomen hebben, om de door gewone werving en door de aanbiedingen van kollektien, beambten en particuliere burgers, snel aangroeiende armee in een groot gedeelte harer eervolle maar bezwaarlijke pligten te doen ondersteunen en vervangen door een aanzienlijk korps landmilitie, terwyl plaatselijke verdediging van ieder distrikt zal zijn toevertrouwd aan een' welgeregelde landstorm, zoo re-

kenen wij des te meer op de levendige medewerking onzer getrouwe landgenooten naar mate ons hunne bereidwilligheid tot de grootste opofferingen en de zucht voor krachtadige middelen duidelijker gebleken zijn. Met regi dus mogen wij ons voorstellen, dat, in aiet weinige distrikten, de toeloop van vrijwilligen genoegzaam zijn zal, om de voor de landmilitie verschuldigde contingenten voltallig te maken; maar nog veel meer reden hebben wij, om te verwachten, dat, waar de loting noodzakelijk worden mogt, een ieder zich gereedelijk zal onderwerpen aan de bepalingen, in deze publicatie vervat; bepalingen, daarenboven, bij welke niets anders dan het algemeen welzijn bedoeld is; en die, ten aanzien der vrijstelling zoo veel als der plaatsvervangning, aan het voorschif des billijkheid getoets, bevonden zullen worden, niets gemens te hebben met dien geest van wantrouwen en van kwelling, welke de maatregelen van het vervallene vreemde bestuur kenmerkte. Ook zullen hier de opschrijving en de loting bestierd worden door mannen, die, behalve onzen uitdrukkelijken last, in hun zigen; harmen in hunne nederlandsche gezindheid; genoegzame beweeggronden zullen vinden, om gestasigden menschlievend te werk te gaan, en de zoo noodzakelijke veerkracht en voortvarendheid nimmer te verwarren met traagheid in bejegening en onredelijke drift. Het eend verontschuldiging dus zal er overblijven, voorendgenen, die zich aan onze verordeningen mogt zoeken te onttrekken of dezelve zoud trachten tegen te werken. Bij zal verordening worden door de verachting van alled waer vaderlanders, die doordrongen zijn van het gevoel, dat hen tegenwoordig tijdsrip, moet beslissen over het behoud van hun onafhankelijkheid en van hunnen godsdienst; knodie, om zoo heilige panden aan zich zelven en aan de nakomelingschap te verzekeren, atons met hunnen Souverein, goed en bloed veil hebben zullen.

En het is op grond van al het bovengzand, dat wij, na gehoord te hebben, onze commissarissen-generaal van oorlog en van binnenlandsche zaken, besloten hebben en besluiten, te interesseren het navolgende sabbot

Van ALGEMEENE VOLKSWAPENING.
EERSTE HOOFDSTUK.

Van den landstorm
Art. 1. De landstorm bestaat uit alle weerbare mannen van zeventien tot vijftig jaar.
2. Jongelingen beneden de zeventien jaar zullen tot

den landstorm worden toegelaten, indien zij een sterk geweer hebben.

3. Ieder man tot den landstorm behoorende en bezitter van een geweer of jagt- of ganzen-roer, zal zich daarmee wapenen, en aldus gewapend op alle exercitien en togten moeten verschijnen.

4. Het zal daarenboven vrijstaan, zich van sabels en pistolen te voorzien:

5. Wie geen geweer, of jagt- of ganzen-roer bezit, zal worden gewapend met ééne piek, volgens het model, dat door het departement van oorlog in de hoofdplaats van ieder arrondissement of kwartier bezorgd worden zal.

6. De vervaardiging der pieken geschiedt in elke gemeente, en ten haren kosten.

7. De exercitien van den landstorm worden gehouden des zondags, tusschen den ochtend kerktijd en dien van den namiddag.

8. De exercitie-plaats wordt door ieder gemeentebestuur gekozen en bepaald.

9. De exercitien zullen worden bestierd door officieren, onder-officieren of soldaten, die, op pensioen, retraite of gagement gesteld zijnde, in de gemeente woonachtig zijn, en door de respectieve besturen te dien einde zullen worden uitgenoodigd en gerequireerd.

10. Bij gebreke van een genoegzaam aantal van zoodanige militairen om den omtrek eener gemeente, zal het bestuur bereigd zijn, om in derzelve gemis te voorzien, door de behoeve van andere ervaren en moedige mannen, welke deze belangrijke taak, ter liefde van het vaderland, op zich zullen nemen.

11. Het zal echter insgelijks aan het bestuur vrij staan, om voorziening in dat gemis te verzoeken van den commissaris, tot wiens kwartier de gemeente behoort, en welke zich daaromtrent concerteeren zal met den kapitein of staf-officier, hem speciaal ter regeling van den landstorm, door het departement van oorlog, toegevoegd.

12. Van de aldus aan de verschillende commissarissen in een en hetzelfde departement toegevoegde kapiteins of staf-officieren, zal de oudste in rang, in de departementale hoofdplaats residenten, als raadsman van den commissaris-generaal.

13. Hij zal, in deze betrekking, de rappotten der overige officieren, bij den landstorm geëmpliojeerd, ontvangen en examiaeren; hun doelmatige bevelen en instructien doen toekomen, en, van tijd tot tijd, in ieder kwartier den landstorm inspecteren.

14. De door het departement van oorlog naar de verschillende hoofdplaatsen gezondene kapiteinen en staf-officieren zullen traktementen genieten, te voldoen door de plaatselijke besturen, volgens een tarif, gewijzigd naar de localiteiten.

15. Zoodra de voorbereidende schikkingen zullen voltooid zijn, moet alle manschap, zonder onderscheid, die, volgens art. 1 en 2, tot den landstorm behoort, door het plaatselijk bestuur opgeroepen worden, en zich op de bepaalde exercitie-plaats voor den president van hetzelfde bestuur en den militairen persoon, dien het toezigt op de exercitien zal worden toevertrouwd, susteren.

16. Niemand mag van deze eerste vergadering afwezig blijven, en zij alleen, die in dezelve, ten overstaan van alle anderen, door den president te zwak gekend werden, om de wapenen te dragen, zullen zich, in het

vervolg, aan de exercitien en togten mogen onttrekken.

17. Aan de plaatselijke besturen wordt voorts de verplichting opgelegd van te zorgen, dat niemand, buiten wettige redenen, verzuime, de exercitien en togten van den landstorm bij te wonen; zullende, bijzonderlijk, in geval beampten of geëmpliojeerden, van welke benaming het ook zijn moge, bevonden wierden, dezen maatregel tegen te werken of niet naar behooren voort te staan en te behartigen, daarvan dadelijk moeten worden kennis gegeven aan de directie of administratie, aan welke zij ondergeschikt zijn.

18. Nadat de plegtige uitdeeling der pieken zal hebben plaats gehad, moeten de mannen van den landstorm allereerst geoesend worden in het staan in het gelid en in het rigten, marcheren en zwenken.

19. Men zal hen vervolgens leeren, de piek en het geweer te behandelen; zullende, wanneer men een begin zal maken met het schieten naar de schijf, van wege den staat, de noodige patroonen verstrekt worden: terwijl ook degenen, die in de nabijheid van vestingen of batterijen woonachtig zijn, onderrigt bekomen in het vak der artillerie en de bediening van het grof geschut.

20. Naar mate de manschap in deze oefeningen vordert, zal op derzeiver verdeeling in compagnien en op de benoeming van officieren, uit hun midden en door hen zelven voor te dragen, order gesteld worden.

21. De landstorm van ieder kwartier is bestemd tot het bezetten van de naastbij gelegene vestingen en andere posten, zoodra zulks noodzakelijk of raadzaam geoordeeld wordt; tot het insluiten en blokkeren dier vestingen en posten, zoo lang dezelve zich bevinden in de magt des vijands, en eindelijk, om, wanneer de aannadering van den vijand, door het luiden der alarmklok, wordt kenbaar gemaakt, zich onverwijld op het bedreigde punt te vereenigen.

22. Mogt, gedurende de voorschrevene diensten, iemand voor den vijand gewond worden of sneuvelen, zijn op den landstorm toepasselijk alle reglementen omtrent de pensioenen, gagementen en weduwen toelagen voort de reguliere landmagt.

23. Met uitzondering der gevallen, in art. 51 vermeld, blijft ieder bij zijn bedrijf en in zijne huisselijke betrekkingen, en de plichten van den landstorm bepalen zich tot de zondagsche exercitien, voorschreven bij art. 7.

24. In steden, alwaar tot dus verre eene gewapende burgermagt bestaan heeft, zal een gedeelte der mannen, welke den landstorm uitmaken, in schutterijen georganiseerd worden.

25. De leden der schutterijen zullen niet alleen verplicht zijn tot eene geregelde wapenoefening, en tot het verdedigen der stad en jurisdictie, maar tot het betrekken der wachten en het doen van verdere gewone stedelijke diensten.

26. Ter vermindering van het bezwaar, hieruit spruitende, zal ieder schutterij zoo talrijk moeten zijn, als de voorraad van geweren maar eenigzins zal toelaten.

27. Dengenen, dien zijne bediening of huisselijke betrekkingen de persoonlijke waarneming van schutterijke diensten onmogelijk maken, zal het vrijstaan, zich, in dezelve, op eigene kosten, te doen vervangen; behoudens zijne verplichting, om, bij opkomende evaren, zoodra de stad en hare jurisdictie bedreigd worden, zelf de piek of het geweer op te vatten en zich in den landstorm te scharen.

De subalterne officieren worden door de schutters
zel gekozen; de kapiteinen worden benoemd door het
plaatselijk-bestuur, op voordragt der subalterne officie-
ren; de staf-officieren en kommandanten worden aan-
geveeld door den Souverein, op voordragt der plaats-
elijke-besturen.

29. De commissarissen-generaal in de departementen
zullen met den meesten spoed aan den Souverein de ver-
eide bepalingen voordragen, die omtrent de oprigting der
stedelijke schutterijen noodzakelijk zullen zijn; daarbij,
zoo wel als bij de regeling van den landstorm, in het
voeg houdende, dat de onlangs op sommige plaatsen reeds
werkkelijk ten algemeenen beste genomen maatregelen
niet moeten worden vernietigd, maar met de gronden, in
de voorgaande artikelen van dit hoofdstuk vermeld, zoo
veel mogelijk, moeten worden in overeenstemming ge-
bragt en in stand gehouden.

T W E E D E H O O F D S T U K

Van de land-militie.

30. Uit de mannen van den landstorm, zoodanig als
die in het voorgaande hoofdstuk is ingerigt, zal wor-
den geformeerd eene land-militie, voornamelijk bestemd
tot verdrijving van den vijand en tot verdere bescher-
ming van den vaderlandschen grond.

31. De land-militie zal bij de eerste oprigting bestaan
uit 16,000 man infanterie en 4000 man artillerie.

Ieder departement zal daartoe bijdragen in evenredig-
heid zijner bevolking, en wel:

De Wester-Eems	1430.
Vriesland	1770.
Monden van den IJssel	1400.
Boven-IJssel	1959.
Zuiderzee	5459.
Monden van de Maas	4360.
Monden van de Schelde	730.
Het kwartier van Breda	770.
Monden van den Rijn	2140.

20,000.

32. De commissarissen-generaal verdeelende van hun
departement gevorderde bijdrage; volgens denzelfden
maatstaf der bevolking, onder de verschillende kwar-
tieren, welke dat departement uitmaken.

34. Voor zoo verre het aan ieder kwartier toegewe-
zen getal niet vervuld wordt door vrijwilligers, die
zich bepaaldelijk voor den dienst bij de landmilitie aan-
geven, zal het getal gecompleteerd worden door
loting.

35. Tot vrijwillige aangifte, en bij ontoereikendheid
daarvan, tot de loting voor de land-militie, worden op-
geroepen, alle manspersonen tusschen de zeventien en
de vijf-en-veertig jaren oud. in diervoege, dat hier
in begrepen zijn degenen, die, op den 1sten januarij
1814, den vollen ouderdom van zeventien jaren bereikt
zullen hebben, en hun zes-en-veertigste jaar nog niet
zullen zijn ingetreden.

36. Een ieder, die in de termen van het voorgaande
artikel valt, behoort te loten, ter plaatse, waar zijn
domicilie is, of, bij gebreke van een vast domicilie,
ter plaatse, waar hij gewoonlijk zijn verblijf houdt.

37. Zoodra de alfabetische lijsten, in de verschie-
lende gemeenten van een kwartier op te maken, ge-
reed en in de hoofdplaats van hetzelfde verzameld zal-
len zijn, moet de loting op eenen daartoe, door den com-
missaris-generaal, te stellen dag, en in geen geval la-
ter dan maandag den zoden januarij 1814, ten overstaan
van den milicie-raad, een aanvang nemen.

38. Te dien einde begeven zich alle degenen, welke
in de termen der milicie vallen, naar de hoofdplaats van
het kwartier, alwaar de president van het plaatselijk be-
stuur, waartoe zij behooren, insgelijks tegenwoordig
moet zijn.

39. De milicie-raad bestaat uit den commissaris-gene-
raal in het departement, een der hem toegevoegde
raden, en een militairen-officier, door den commissaris-
generaal van oorlog te despicieren; en wordt steeds
geadsisteerd door den commissaris van het kwartier, al-
waar de zitting gehouden en de loting gedaan wordt,
ten einde, op staanden voet, alle de ophelderingen te
kunnen bekomen, die in den loop der werkzaamheden
zullen vereischt worden.

40. De trekking moet geschieden in tegenwoordig-
heid van het grootst mogelijke aantal belanghebbenden.

41. Indien een op de lijst gebragt persoon noch zelf
verschijnt, noch iemand anders in zijne plaats en
met zijne volmacht, zal voor hem een nummer getrok-
ken worden door den president van het bureau zijner
gemeente.

42. Van de getrokken nummers en van hem, welke
ze te wege vallen, zal zorgvuldige aantekening gehou-
den worden, en deze aantekening zal bij het einde van
iedere zitting, door den milicie-raad worden geconsta-
teerd en gesloten.

43. Onmiddellijk na den afloop der loting in alle de
kwartieren van een departement, zal de dag bepaald
worden, op welken de milicie-raad zijne werkzaamhe-
den, in de hoofdplaats van het departement, voort-
zetten zal.

44. Die werkzaamheden zullen bestaan in het aan-
hooren en beoordeelen der redenen van vrijstelling door
de geloot hebbende personen voor te dragen, en in het
goed- of afkeuren van hen, die als plaatsvervangere zul-
len worden aangeboden.

45. De milicie-raad zal daarin worden geadsisteerd
door een heel- of geneeskundige, bij loting te verkie-
zen en dagelijks te verwisselen.

46. Van den dienst in de land-militie moeten wor-
den vrijgesteld:

- 1°. Degenen, die kleiner zijn, dan 4 voet 10 duim
rijnlandsche maat;
- 2°. De zieken en gebrekkigen, volgens de bijzondere
instructie, die de wegens zal worden nagevaardigd;
- 3°. Alle militairen ter zee en ter land, voorzien van
aanstellingen van een vroegeren datum, dan dit besluit;
- 4°. De geestelijken van alle gezindheden, en de school-
houders;
- 5°. Alle degenen, die gehuwd zijn voor den datum
van dit besluit;
- 6°. Alle eenige zonen, die voor het bestaan hunner
ouders onontbeerlijk zijn;
- 7°. De oudste zoon eener onderlooze familie, mits
hij voor zijne broeders en zusters de kop winne;
- 8°. Degenen, die, in de militaire conscriptien van
het fransche gouvernement of in de inscriptie voor den

zeedienst begrepen geweest zijnde, anderen in hunne pligte behoeven gesteld; 36. De eenige broeder van hem, die als conserver-trokken en afwezig is; 37. Wie verstaande, dat in de exceptien van no 3 tot no 9 slechts aan degenen rebaar zullen komen, die dezelve voortdrukkelijk zullen reaanemen.

47. Wanneer twee volle broeders, tot hetzelfde huisgezin behoorende, en in de termen der landmilitie vallende, door het los mogten worden gedisponneerd voor het contingent van hun kwartier, zal hij, die het hoogste nummer getrokken heeft, zijne vrijstelling kunnen erlangen, met dien verstande echter, dat deze vrijstelling geene plaats zal hebben, ingevalle één of meer andere broeders, mede tot hetzelfde huisgezin behorende, en in de termen der landmilitie vallende, een nummer mogten hebben getrokken, dat hen van den afgeven dienst bevrijdt.

48. Nadat oven alle aanzochten om vrijstelling, uitspraak zal zijn gedaan, en degenen, die, behoevens de vrijwilligers, het contingent van het departement uit zullen maken, naar gelang der door hen getrokken nummers, bekend en vastgesteld zullen zijn, gaat de militie-raad over tot het goed- of afkeuren der plaatsvervangers.

49. Als plaatsvervangers zullen worden toegelaten al de Nederlanders tusschen de 17 en de 45 jaren oud, niet kleiner, dan 4 voet 10 duim rijnlandsche maat, en vrij van alle lichthamsgebreken, die hen voor den wapenhandel ongeschikt maken zouden.

50. In alle zijne werkzaamheden opzigtelijk de vrijstelling en de plaatsvervangings, zal de militie-raad volkomen bevoegd en verpligt zijn, om niet alleen op de getuigenissen van de presidenten der plaatselijke bestuuren en van de commissarissen, maar ook op certificaten en verklaringen van andere personen, staande ter goeder naam en faam, en speciaal van personen, welke van de vermèn der land-militie vallende regart te staan, naamwaars te nemen.

51. Na het bepalen der plaatsvervangings, zal op afschrijving van den commissaris-generaal, ieder commissaris, zagen, dat het contingent, in het kwartier, waartoe het behoort, gekleed en uiterust worde, overeenkomstig de modellen, door het departement van oorlog te bezorgen.

52. Ieder lid der land-militie heeft het regt, zich zelve een uniforme aan te schaffen, mits almede overeenkomstig het model.

53. Behalve de instructien, zoo voor de pligten van den militie-raad, als wegens andere tot de loting betrekkelijke punten, zal nog successievelijk en bij afzonderlijke besluiten worden bepaald:

1°. Den dag, waarop de contingenten der verschillende kwartieren in de departementale hoofdplaats zullen worden verzameld;

2°. In welke evenredigheid de manschap zal worden toegeedeeld van de infanterie en artillerie;

3°. In welke garnizoenen dezelve zullen worden verzeend, gewapend en geoefend;

4°. Den dag van hunnen afmarsch naar die garnizoenen.

54. Ten einde evengemelde afmarsch geschiede onder behoortlijk geleide, zal de commissaris-generaal van oorlog zorgen, behalve den officier, die lid van den militie-raad moet zijn, nog voor ieder departement een

genoegzaam aantal officieren en onder-officieren te bevelen, die het bevel over de land-militie voortdrukkelijk op zich nemen kunnen.

55. Ieder man geniege die stuyvers per uur aftrek en tien stuivers voor eten rustdag.

56. Deze kosten, tot op den dag der aankomste het garnizoen, zijn voor rekening van ieder kwartier.

57. Zoo lang er geene indeeling in compagnie, geene kazerneering en dus geene gezamenlijke chabreus in de garnizoenen plaats heeft, geniet ieder man tien stuivers per dag voor onderhoud en soldij samen.

58. Vervolgens zal, ten aanzien zoo wel der soldij, vivres en wapening, als van de indeeling, formatie en discipline, de nederlandsche land-militie volkomen gelijk staan aan de reguliere armee, en onderworpen zijn aan alle reglementen, die voor deze laatste reeds zijn in werking gebragt, of verder gemaakt zullen worden.

59. Zij zal dienvolgens ook volkomen deelen in de voordeelen, ten aanzien van pensioenen, gagementen, weduwenfondsen, enz., aan de reguliere armee toegekend of verder toe te kennen.

60. De uniform zal dezelfde zijn voor alle korpsen der land-militie; de knopen voorzien met de letters *L. M. V.* en op schakel de woorden *voor Vaderland en Oranje*.

61. Omtrent de wijze van de land-militie van tijd tot tijd tot hare primitive sterkte te supplieren, zal bij een nader besluit worden voorzien.

62. De commissaris-generaal der finantien wordt gelast, eene voorragt te doen, ten einde de kosten, welke de inrigting van den landstorm en van de land-militie aan de gemeenten en kwartieren veroorzaken zal, zoo veel mogelijk, op eenen eenparigen voet en naar vaste gronden worden omgeslagen en ingevorderd.

63. Het tegenwoordig regiment zal in het geheele gebied der Vereenigde-Nederlanden, met allen mogelijken spoed ten uitvoer gebragt worden; zijnde de bevordering van deszelfs executie speciaal aangevolen aan onze commissarissen-generaal van oorlog en van binnenlandsche zaken, die, ieder voor zoo veel hem betreft, de daarbij vermelde nadere instructien zullen uitvoeren.

En ten einde niemand hiervan ignorantie pretendeer, zal deze worden verzoend, gepubliceerd en geaffigeerd, alomme, waar zulks gebrakelijk is.

Gegeven in 's Gravenhage, den zosten december van het jaar achttien-honderd-en-dertien, en van onze regering het eerste.

(geteekend,) W I L L E M.

Ten ordonnantie van Zijne Koninklijke Hoogheid,

(geteekend,) A. R. F A L C K.

Z. K. H. heeft, bij besluit van gister, Z. H. den ERFPRINS benoemd tot generaal der infanterie, en inspecteur-generaal der troepen van alle wapenen, mitsgaders tot inspecteur-generaal der tenzelfden dage opgerigte nederlandsche land-militie.